

Wat doet de Stichting Bloeyendael?

Al zes jaar lang spant de Stichting Bloeyendael zich in voor de bescherming van de natuur in het natuurpark Bloeyendael. Oprukkende kantoren, hobbyisme van talrijke ambtenaren, onwetendheid over de waarde van de natuur en onwil om natuur nabij de stad als kwaliteitsaspect van stedelijk leven te erkennen vinden wij op onze weg.

Dankzij de morele en financiële steun van 500 (betalende) donateurs en bijna 100 vrijwilligers kunnen de vele activiteiten plaatsvinden. Wij ontvangen geen subsidie, maar bevorderen een goed en financieel verantwoord beheer van gemeentelijk onderhoudsgeld voor het park.

Er is een vast jaarprogramma met de volgende activiteiten: in februari snoeihout slepen en in juli en september hooien. In augustus de graanakker afhalen ("oogsten") en begin september de graanakker inzaaien. Beheer van nestkasten en publikatieborden. Beheer van een in 1997 aangelegd hellingbos langs de A28. Vuilnis rapen. Sociale controle in het park en melding van problemen bij politie en dienst Stadsbeheer. Bewaking van de uitvoering van het beheerplan Bloeyendael en voorstellen voor een goed beheer.

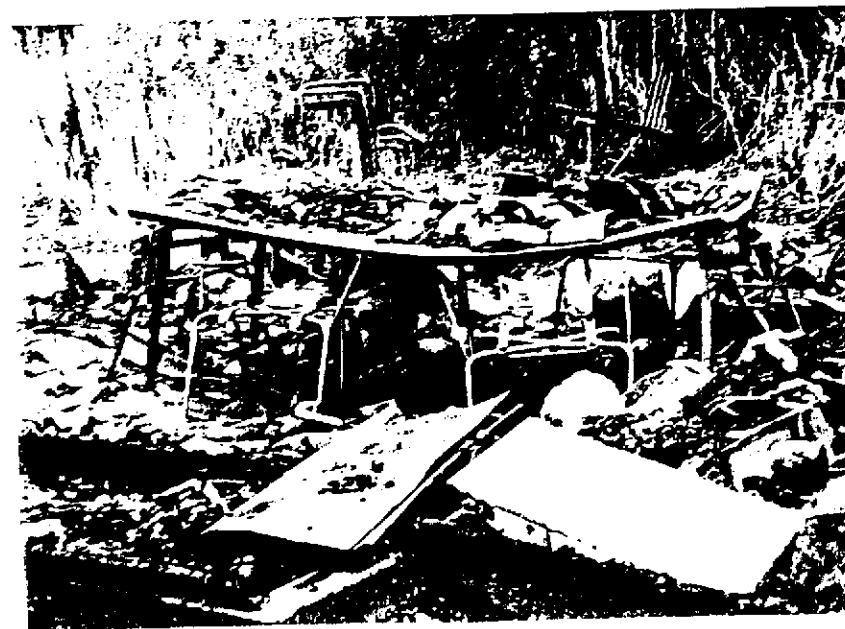
Daarnaast is er sprake van activiteiten om te komen tot het wegwerken van achterstallig onderhoud. Stimuleren van de versterking van de natuurwaarde van het park. Bestrijden van aantasting van het park door onwetende bestuurders en sektarische ambtenaren. Publieksvoorlichting door folders, wandelgids, excursies in het park, bebordingen en beheer van informatievitines. Onderzoek door inventarisatie van flora in de oostrand van de stad.

Blokhut in Bloeyendael door brand verwoest

In de vroege ochtend van 1 juli 1997 is de blokhut in het park Bloeyendael door brand volledig verwoest. Op 23 mei jl. was de blokhut na een grondige verbouwing feestelijk heropend. De ruimte was geschikt gemaakt voor opvang van vrijwilligers en vertrekpunt van excursies, e.d. Hoogstwaarschijnlijk is de brand aangestoken rond half twee in de vroege morgen. De politie heeft nog geen aanwijzingen wie dit zinloos vandalisme heeft gepleegd.

Onze stichting heeft op 4 juli aan het College van B en W gevraagd om mee te werken aan de heropbouw. Sindsdien is er veel tijd besteed aan moeizaam overleg over de door de verzekering uit te betalen brandpenningen. Daardoor is er tot medio september geen

voortgang geboekt met de vervangende nieuwbouw. De Stichting Bloeyendael heeft circa f 2.000 schade geleden door verloren gegaan gereedschap en meubilair. Ernstiger is de schade aan de inboedel van imkerij De Ronde. Theo de Ronde is veel persoonlijke bezittingen kwijt geraakt, waaronder waardevolle oude materialen van de imkerij. Door een actie van de Bijenhoudersvereniging Utrecht e.o. is een deel van de schade teniet gedaan.

Met zeer veel inzet van vrijwilligers was dit voorjaar de totale blokhut geheel opnieuw geverfd. Ook was veel achterstallig groot onderhoud verricht. Naast subsidie van wijkbureau Oost en een onderhoudsbijdrage van de dienst Stadsbeheer had de Stichting de uitbreiding voor een groot deel uit eigen middelen gefinancierd. Exclusief de looncomponent van het verwerk was er f 30.000 geïnvesteerd in de verbouwing. De Stichting Bloeyendael was beheerder van het gebouw. Omdat de gemeente eigenaar is - en blijft - gaan wij er vanuit dat de gemeente het gebouw adequaat heeft verzekerd. De dienst Stadsbeheer wil er geen geld bij te leggen voor de herbouw.

Wij beraden ons over een zodanige vervangende nieuwbouw dat herhaling van brandstichting onwaarschijnlijk is. Een optie is om te kiezen voor een milieuproef, mits de kosten beheersbaar zijn. Te denken valt aan leembouw. Voorwaarden daarvoor zijn deskundige steun, medewerking van de gemeente Utrecht en financiële steun van derden. Ook zijn er wellicht bureaucratische hindernissen te overwinnen, zoals elementen van een bouwvergunningsprocedure. Voor suggesties van lezers staan wij graag open en extra inzet voor iets moois schuwen wij niet.

Eerder dit jaar was er overigens al twee maal ingebroken in de blokhut. De buit was vrijwel nihil; de bijkomende schade was niet onaanzienlijk. Ook elders in Utrecht is de laatste tijd brand gesticht in houten gebouwen (o.a. op een volkstuincomplex). Vervangende nieuwbouw is nodig vanwege in het park te verrichten werkzaamheden en om de educatieve mogelijkheden van het park te benutten.

Baggerwerk schiet niet op

Nadat in het najaar van 1996 een groot deel van de waterpartijen in het park is gebaggerd, ontstond er radiostilte. In 1997 zijn bodemonsters genomen van de nog uit te baggeren sloten en vijver. Dit betreft de kleine vijver aan de kop van de Oostbroekselaan en de vijver achter de witte bungalow nabij de Rijsweerdse wetting. De uitslagen van de bodemonsters tonen aan dat er geen milieutechnische bezwaren bestaan om de bagger in het park te storten. De milieuvoorschriften zijn overigens ook al weer versoepeld.

Het baggerdepot op de voormalige speelweide (westelijk deel van het park) ligt nu al bijna een jaar met smart te wachten op de bagger van de laatste baggerfase. Ook verderop langs de Oostbroekselaan moeten nog enkele kleine sloten uitgebaggerd worden.

De dynamiek van de dienst Stadsbeheer schiet helaas wat tekort. Allereerst is het nu nodig is om in overleg met de provincie af te spreken hoe er gebaggerd gaat worden. Over de baggertechniek zijn in het verleden - zeer tot ons ongenoegen - ruzies uitgebroken tussen gemeente en provincie. Gezien het betaalde leergeld verwachten wij dat de ambtenaren er zonder "hulp" van Gedeputeerde of wethouder uit komen.

Het probleem is dan voorts dat de gemeente geen geld meer zegt te hebben om de laatste fase van het baggeren te betalen. Kennelijk gaat er zoveel geld zitten in de grote werken als HOV, UCP en Leidse Rijn dat het afmaken van het baggeren - ondanks het bescheiden bedrag - er niet meer af kan. De speelweide in het park (thans tijdelijk baggerdepot) kan dan niet in de oude vorm hersteld worden. Wij hebben B en W van Utrecht op deze wantoestand gewezen en rekenen er op dat voor de eerstkomende raadsverkiezingen het baggerwerk is afgerond. Één raadsperiode voor het uitbaggeren van dit mooie Utrechtse natuurpark is wel genoeg.

Overigens is er wel geld gevonden voor het afmaken van het herstel van de nog niet verbeterde paden in het park. Maar dat komt uit een ander potje.

Nieuw hellingbos groeit goed

In het vorig nummer hebben we u meegedeeld dat in maart jl. door 15 vrijwilligers zo'n 600 bomen zijn geplant op de helling die rijks-weg A 28 scheidt van de Rijnsweerdse wetering. De beplanting is goed aangeslagen. Helaas is ook het omringende onkruid welig gegroeid. Nadien is nog zoveel mogelijk het onkruid om de bomen met sikkel en zeis verwijderd. Duidelijk is geworden dat dit volgend jaar eerder moet worden aangepakt.

Rond de winter zullen we de balans opmaken en via aanvulling van verloren gegane boompjes het plantplan weer recht doen. De gevarieerde beplanting is bedoeld om voor vogels een aantrekkelijk milieu te maken. Tezamen met de dit najaar te herstellen wandelpaden in de omgeving, ontstaat dan een aantrekkelijk stukje wandelroute.

Graanakker weer opnieuw ingezaaid

Zaterdag 23 augustus is de graanakker in het westelijk deel van de park (nabij de blokhut) afgehaald. Wij hadden goede hoop dat de rogge oogstbaar zou zijn (met zeis of sikkel), maar door weersinvloeden was de rogge veelal platgeslagen. Vorig jaar stond de rogge er tot het laatst toe mooi bij. Het ideaal is om echt te oogsten, maar door de kleine oppervlakte is dat voor derden commercieel niet aantrekkelijk. Daardoor wordt de rogge overwegend gecomposteerd. Dit jaar is slechts een deel van de rogge daadwerkelijk geoogst. De muizen die bij een akker horen, hebben wel regelmatig een buizerd naar Bloeyendael gelokt.

Zaterdag 6 september is de akker opnieuw ingezaaid. Door de 's avonds vallende regen is de rogge al snel ontkiemd. Ook hopen wij dat de korenbloemen en klaprozen het weer goed zullen doen. Vanwege de begrafenisdienst van prinses Diana was slechts de harde kern van de vrijwilligers beschikbaar voor dit zware maar dankbare werk. Het is weer gelukt! Dank aan de vrijwilligers die zich vele zaterdagen per jaar belangeloos inzetten voor de natuur!

HOV schampt langs Park Bloeyendael

Als onderdeel van Hoogwaardig Openbaar Vervoer komt een snelbuslijn van de binnenstad via de Berekuil langs de Waterlinieweg naar de Uithof. Deze "studentenexpress" dreigde de westrand van het park (de zgn. tankwal) ernstig te beschadigen en ook dreigde doorsnijding van de ecologisch waardevolle tuin bij het provinciehuis (hoek Waterlinieweg/Pythagoraslaan). Al enige jaren vergt bestrijding van deze aantasting van de natuur veel van onze energie. Diverse malen hebben wij in de raadscommissie voor Verkeer en vervoer gepleit om de busbaan ietsje op te schuiven in westelijke richting.

Na driemaal bezoek aan de raadscommissie is het thans zo ver dat de tankwal gespaard blijft en dat nog hooguit een enkele boom langs de Waterlinieweg moet sneuvelen. De doorsnijding van de provincietuin tast op de hoek nog wel het groen aan, maar de waterpartij blijft praktisch onaangetast. Zo kan het dus ook. Gezien het geringe maatschappelijke draagvlak van de HOV-busbaan was er de bereidheid om in de marges het plan te verbeteren. Dat is ons geluk. Het HOV-bureau is ons daarbij ter wille geweest. Dank!

Helaas zijn binnen de gemeentelijke ambtenarij twee nieuwe tegenstanders opgestaan: ambtenaar Monument en ambtenaar Betonplaat. De heer M. wil de tankwal terugrestaureren tot zijn oorspronkelijke staat, namelijk een kale verdedigingswal, opdat aan de stadskant kanonnen kunnen worden opgesteld om de uit het oosten naderende vijand te beschieten. Dit is weinig zinvol, want oostelijk is al een nieuwe tankwal opgericht, namelijk de hoogbouw van het VSB. Een gemiste kans dus. Aan de Oostbroekselaan bevinden zich nog enkele houten huizen die destijds bewust in hout zijn opgetrokken. Als de vijand dan naderde konden ze vanaf de tankwal in brand geschoten worden, zodat er een open schootsveld naar het oosten ontstond. Nu de voormalige Johannapolder is volgebouwd met kantoren lijkt het ons ook beter om de tankwal maar begroeid te laten. Dat is door B en W van Utrecht ook vastgelegd in het beheerplan voor het natuurpark Bloeyendael. We

hebben B en W gevraagd dit nog eens te bevestigen tegenover ambtenaar M.

Van een ander kaliber is ambtenaar Betonplaat. Omdat alle fietspaden naast de HOV-lijn een stevige ondergrond moeten hebben, moet het nieuw aan te leggen fietspad langs de Waterlinieweg rusten op betonplaten die aan de voet van de tankwal komen te liggen. Nu is dat nog een bloemrijke berm. In de Lange Viestraat had de gemeente geen betonplaten gelegd en daar ging iets mis met de fundering, zodat heraanleg van dit experimentele HOV-fietspad nodig was. De vervangende ondergrond is nog steeds geen betonplaat, dus hoeft dat in Bloeyendael ook niet. Klinkers zijn prima! Zo zwaar zijn fietsende studenten nu ook weer niet!

Voorts houden de bomen in de tankwal niet van betonnen platen die geen regenwater doorlaten en ligt onder het fietspad een hele dikke warmwaterleiding van de stadsverwarming. Die is bewust aan de voet van de wal gelegd, zodat in de toekomst bij lekkage de buizen toegankelijk zijn en Bloeyendael veilig zou zijn voor betonstorters. Ambtenaar Betonplaat moet dus even goed nadenken. Als buitengemeentelijk coördinatiepunt van de gemeente voor Park Bloeyendael heeft onze stichting B en W per brief gevraagd om de heren B en M even in de gaten te houden. Het is wel vermoeiend.

Herstel stenen muur provinciekantoor

Op de plek waar thans het provinciehuis staat was vroeger een ommuurd stukje natuur aangelegd. Het gaat om enkele kuubs netjes afgebikt stenen die als walletje waren aangelegd en waartussen zich een fraaie vegetatie had ontwikkeld. Bij de bouw van het provinciehuis zijn de stenen elders opgeslagen. In samenwerking met de provincie is het idee ontwikkeld om de stenen muur weer op te richten langs de Galileilaan bij de daar aanwezige zandhoop ("op Bloeyendaelse grond"). Ook de wijkpost van de dienst Stadsbeheer heeft in principe medewerking toegezegd. Het is de bedoeling dit najaar deze zware klus te klaren. Het geheim zit natuurlijk in het losjes tussen de stenen te smeren kalkrijke cement, dat een basis moet zijn voor - deels spontane - plantengroei.

Hooiactiviteiten in 1997 volgens programma voltooid

Jaarlijks wordt er twee maal twee zaterdagen gehooid in het park door zo'n 15-20 vrijwilligers. Het afvoeren van dit hooi draagt bij aan de verschraling van de bloemrijke bermen en daarmee aan de vergroting van de bloemenrijkdom. In juli wordt in het park gemaaid nadat de bloemen zaad gevormd hebben. Door dit beleid is de grote ratelaar weer volop aanwezig in het park. Verder wordt in september gemaaid. De maand juli zagen wij als stichtingsbestuur met angst en vrees tegemoet. Door de vakantiespreiding viel het hooien dit jaar in de schoolvakantie en de vrees was dat er onvoldoende capaciteit zou zijn om de klus te klaren. Dat zouden wij spijtig hebben gevonden, omdat wij over ons jaarprogramma harde werkafspraken hebben met de wijkpost van de dienst Stadsbeheer aan de Prinsesselaan. In de zes jaar dat wij bestaan is het door de inzet van zeer veel vrijwilligers steeds gelukt die afspraken na te komen. Dit is een belangrijke stimulans voor ons werk.

Vanwege de schoolvakantie is in juli een nieuw fenomeen bedacht: het avondhooien. Naast de zaterdagen 12 en 19 juli is ook op drie avonden door een kleine ploeg mensen gehooid. Aanvankelijk dreigde door het koude voorjaar de in januari geplande data voor het hooien in juli te vroeg uit te pakken. Door een forse tussensprint van de natuur pakten de gekozen data toch goed uit.

Na afloop van de hooiavonden - zo bedachten wij - zouden de werkers, gezeten op de vlonder van de vernieuwde blokhut, uitkijkend over de heemtuin naar de ondergaande zon namijmeren over de verrichte inspanningen onder het genot van bv. een kopje thee. Zijn wij nou gek of juist niet gek dat we ons in het zweet werken in dit mooie park? Zo in de avondzon op zo'n mooi vlonder valt het antwoord altijd goed uit. Helaas was enige weken eerder de blokhut - met vlonder - verbrand en begonnen vrijwilligers het werk op 12 juli deels met tranen in de ogen.

Vrijwilligers hebben de neiging om er stevig tegen aan te gaan. Meestal zijn ze dit zware werk niet gewend. Af en toe moet de rem er dus even op. Wij zijn blij met die grote inzet. Naast een harde

kern en een hele harde kern komen er steeds weer nieuwe vrijwilligers aanwaaien. Die vormen de room op de melk want uiteindelijk zijn er vele handen nodig om het hooien in de geplande tijd gereed te krijgen. En wij weten dat er 's zaterdags vele concurrerende activiteiten zijn. Dank zij de hooiavonden - die weer andere vrijwilligers aantrekken - is het hooien in juli zaterdag 19 juli keurig op tijd gereed gekomen. Ook het hooien op 20 en 27 september is door mooi weer en de inzet van velen weer succesvol verlopen.

Wie zich op wil geven voor vrijwilligerswerk is welkom. Wie anderen attendeert op deze mogelijkheden verdient onze dank. Elk jaar maken wij een jaarprogramma en per activiteit ontvangen de voor die activiteit opgegeven vrijwilligers zo'n tien dagen voordien een oproep tot aanmelding. Er wordt gezamenlijk geluncht hetgeen het sociale contact ten goede komt.

Vrijwilligerswerk in Bloeyendael? Ja, graag!

Wilt u ook wel eens de handen uit de mouwen steken voor de natuur in uw eigen stad? Dat kan! Geef je op als vrijwilliger voor werkzaamheden in natuurpark Bloeyendael. Het gaat vooral om hooien, snoeihout slepen en beheer van de graanakker.

Vrijwilligers kunnen zich opgeven bij het secretariaat van de Stichting Bloeyendael (tel. 030 - 254 4166). Op een inschrijfformulier kunnen ze aangeven wat ze willen doen. Het gaat meestal om zaterdagen van 10-15 uur (met een gezamenlijke lunchpauze).

Per ingeschreven activiteit worden vrijwilligers tijdig opgeroepen om zich op te geven voor concrete werkzaamheden. De tijdsplanning wordt beïnvloed door de natuur. Vrijwilligers zijn door ons verzekerd.

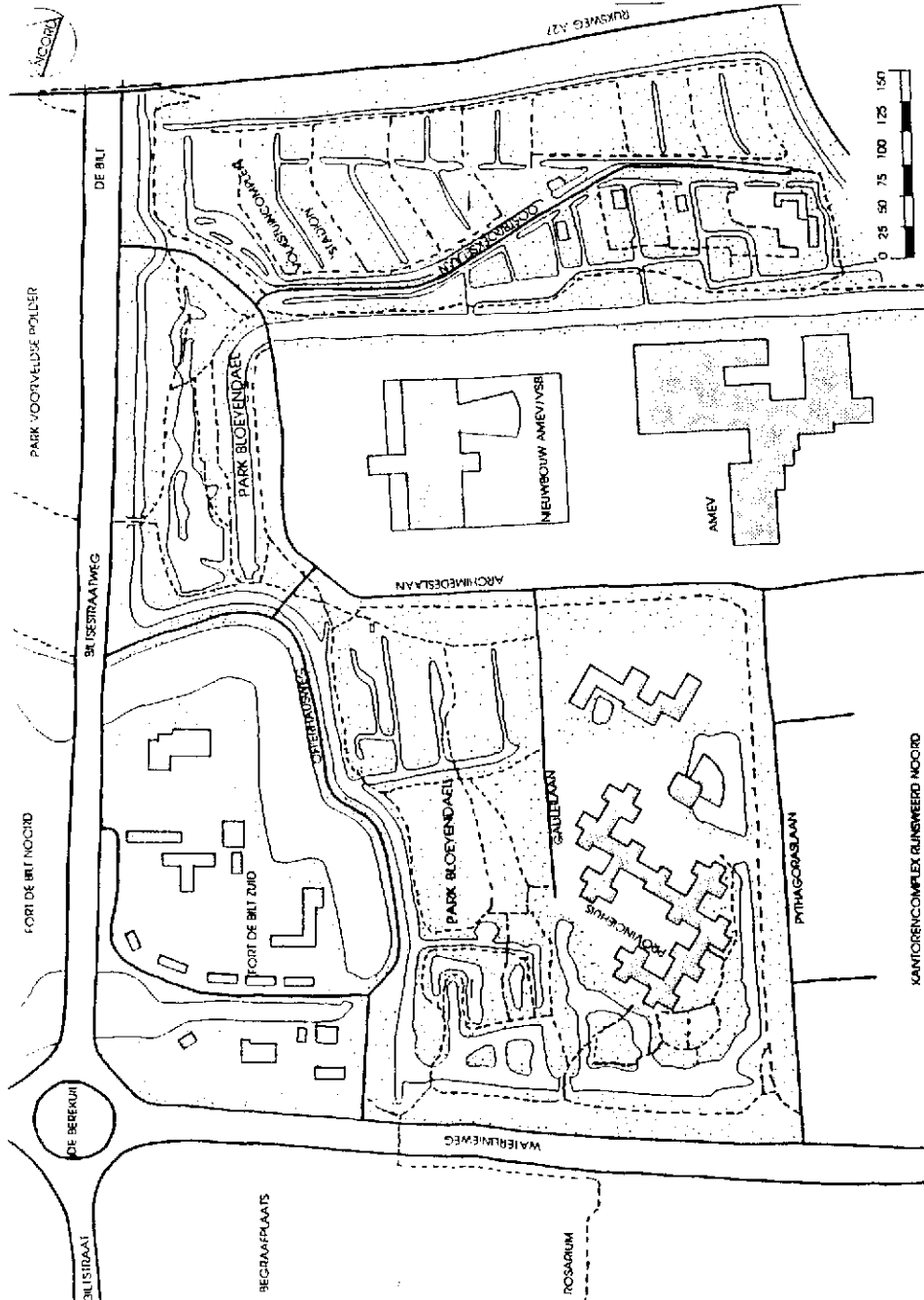
Nieuw stadspark bij FC Utrecht-stadion?

In ons vorige nummer schreven wij dat de geluiden dat tussen het FC Utrecht-stadion en Amelisweerd een nieuw stadspark kan komen steeds sterker worden. Een dergelijk park kan drie functies hebben. Ten eerste kan het een plek van ontspanning worden voor geheel Utrecht (van "oost tot west"). In de tweede plaats kunnen recreatie en natuur hier gecombineerd worden. In de derde plaats kan het natuurpark een buffer zijn tussen stad en Amelisweerd. Het landgoed Amelisweerd wordt veel te druk en het gebrek aan rust tast de natuurwaarde aan. Wie ons stedelijke landgoed Amelisweerd wil behouden moet aan de stadszijde maatregelen treffen. De aanleg van een natuurpark zoals Bloeyendael is dan een goede gedachte. Tezamen met de te ontwerpen en te verbeteren ecologische zones bij de Kromhoutkazerne en langs de oevers van de Kromme Rijn kan het nieuwe stadspark de natuur behalve letterlijk ook figuurlijk dichterbij de stad brengen.

Wij hebben inmiddels de indruk gekregen dat de gemeente geen geld wil vrijmaken voor de bescherming van de natuur bij de stad. Alle beschikbare gelden gaan naar grootse prestigeprojecten als HOV, UCP en Leidse Rijn. Utrechters die willen recreëren in de natuur moeten per auto naar de Stichtse Heuvelrug. De vervreemding van de stadsbewoner van de natuur neemt alsmaar toe.

Enkelen uit onze kring zijn ondanks bereid om samen met anderen energie te spenderen aan de ontwikkeling van een nieuw stadspark. Een goedkope aanleg lijkt mogelijk door bv. deels met vrijwilligerswerk of met educatieve projecten (boomplantdagen voor scholen) gefaseerd een bos te maken. Waar een wil is, is een weg.

De politieke wil van de gemeente is niet zichtbaar. En dat is een voorwaarde, want de gemeentelijke stadskwekerij, die wordt opgeheven, is de aangewezen lokatie om dit bos te maken. Ook zijn er concurrerende krachten uit de sporthoek. De FC Utrecht/AMEV-lobby ziet gaarne meer voetbalvelden ontstaan zodat de topprestaties van FC Utrecht eindelijk eens het begeerde niveau krijgen

door gebruik van meer oefenterreinen (De oude tijden herleven: Door Oefening Sterk ofwel DOS). De hockeylobby heeft vergelijkbare wensen. Utrecht heeft een rijke en dure traditie om de sport jaarlijks financieel te steunen en om geen cent uit te geven voor de recreatie.

Wethouder Kernkamp van Sport en Recreatie ontvangt ook liever schouderklopjes in de business lounge van FC Utrecht dan de complimenten van de konijntjes in het nieuwe stadspark. Laten we dit park dan desnoods het Kernkamp-park noemen als B en W geld fourneert voor de recreatie in deze stad ten behoeve van een natuurpark waaraan een groot aantal inwoners van **onze** stad plezier kan beleven. Sportvelden zijn er al in overvloed en ze worden maar een beperkt deel van de tijd gebruikt door een beperkt aantal inwoners van de jongere generaties.

Wij roepen ondanks het voorgaande lezers van dit bulletin op om in de politiek aandacht te vragen voor dit plan en om eventueel een actieve bijdrage te leveren. Dit kan door suggesties aan te dragen om aan geld te komen. Het kan ook indien mensen met bestuurlijke ervaring en liefde voor de natuur zich aanmelden om de bestaande ideeën uit te werken en uit te dragen. Contactpersoon bij onze stichting is J. A. Weggemans (tel. 2 522 941), voorzitter van de stichting Bloeyendael.

De visstand

Dit najaar hopen wij enige tientallen kilo's jonge vis aan te kunnen kopen bij de OVB (Organisatie ter verbetering van de binnenvisserij). We denken aan rietvoorn, blankvoorn en baars. Ook de in Bloeyendael gesignaleerde ijsvogel zal dit een goed idee vinden. Met de baggerwerkzaamheden is de visstand in de waterpartijen deels teruggelopen. De vis in de vijver in het westelijk deel van het park is zoveel mogelijk overgebracht naar andere waterpartijen in het park, om ze daar een verlengd leven in uitgediept water te gunnen. Eerder dit jaar is een bestelling bij de OVB van jonge snoekjes mislukt, omdat door een stroomstoring de visjes het transportstadium naar Bloeyendael niet hebben mogen halen.